

Copacul și Privighetoarea

— Poveste pentru a adormi pe copiii mari —

Avea așa frumoasă haină,
Țesută parcă din smarald;
Și nu-i ținea doar lui de cald,
Ci printre ramuri, noaptea'n taină,
Veneau la dînsul să se culce
Privighetori cu viersul dulce.

Brutal, tomnatecul vînt rece
Îi smulse straietele de foi;
Și cînd pe umerii lui goi
Cumplit fiorul morții trece, —
Nici n'așteptara zorile,
Ci de cu seară intr'apus
Privighetorile s'au dus,
S'au dus privighetorile!...
În casa tristă și pustie
A necăjitului sărac
Nu se 'mbulzesc oaspeți să vie,
Și mizerabilul copac
Nu mai putea să le ofere
Decît un cuib bătut de vînt...

Privighetorile, vai, sînt
Ca «primdonaele legere»:
Tovarășe cam efemere!

S'au dus privighetorile
Spre țări pe unde florile
D'apururi nu se veștejesc;
Unde copaci 'mbătrînesc,
Dar nu își leapad' un minut
Veștmîntul minunat țesut
Din limpezi raze de smaralde,
Sub desmerdari și dulci și calde
A soarelui ce rar apune.

Dar, totuși, nu aș putea spune
Că păsărelele erau
Prea vesele că s'au mutat.
Ba chiar, mărturisesc pe șleau
Că sufletul li s'a 'ntristat.
Eu unul, zău, le dau dreptate,
În todeauna cînd mă mut
Melancolia mă abate:
E dragostea după trecut
Cu care, chiar înfelicat,
La urmă te-ai obicinuit—
Și-i teama de necunoscut!
În vechea casă ce acum
O parăsești pentru vecie
Era cămin ce scotea sum,
Erau pereți cu igrasie,
Era prea sumbră, nu prea 'nalta....

Dar ți-ai deprins în ea tabiete,
Și pleci cu teamă și regrete:
Ce-o fi în casa ceialaltă?

Dar, nu e vorb' aici de mine....
Fugind de rău, rîvnind mai bine,
Privighetorile sburara
Spre țari ce 'n veci au primăvară;
Și iată că bietul copac
- Ramas-a singur, gol, sarac....
- Acum privighetorile
Cu viersul lor nu 'l mai încînta,
Îi croncănesc doar ciorile,
Soli negri care 'l înspăimînta,
Soli negri ce n'ar vrea s'auză,
Că-i prevestesc iarna hursuză;
Și-i urla vîntul înghețat,
Un alt pristav întunecat
Anunțator de rele vremuri.

Sarman copac, ești dezbrăcat,
Mi-e milă să te vad cum tremuri....
Și nu poți zice că n'ai lemne
Să 'ncingi coala un vesel foc,
De baba Dochia să-ți bați joc.
Dar cine poate să te 'ndemne
Să-ți pui pe rug chiar trupul tău?
Cunosc un singur nătărău
Care, pe alții spre-a 'ncălzi,
Și-aprinde propria-i fință,
Lucind ca soare 'n miazăzi,

Și piere ars de suferință,
Se mistuie încet cu 'ncetul....
Nebunu-acela e: Poetul.
Dar tu, deși nu ai veștminte,
Nu ești poet, ești pom cuminte,
Nu ești ca dînsul om hai-hui
Pe rug tu însuți să te pui....
Ci stai și cugeți cu amar
Tu, filozoful solitar
De tot și toate părăsit,
Și mi te 'ntrebi neconținut :

- «Ce e un flutur ?
- «Ce e o floare?
- «Ce e un cînt ?
- «Nîmica sint.
- «Fluturul moare,
- «Pier orice cînturi,
- «Pe floare-o scutur'
- «Recile vînturi.
- «Așa banale
- «Vara ne par !
- «Cuprinși de jale,
- «Doar cînd dispar
- «Pricepem noi
- «Cîtă splendoare
- «E 'n niște foi
- «De dalbă floare,
- «Și 'ntr'o insectă ce gingășie,
- «Și într'un cîntec ce măreție!
- «Cînd iarna 'ngheață
- «Plăpînda viața
- «În toate cele :

«Flori, pasărele
 «Și fluturelul,—
 «Ce n'am da oare
 «P'o viorie
 «Rază de soare
 «Care să 'nvie
 «În dimineață
 «Iar firicelul
 «De iarbă creată?»

Dar iată! cum te 'ntrebi așa
 Un junghiu se 'nfige 'n coasta ta,
 Și cazi gemînd tinguitor
 Subt lovitura de topor
 Ce-ți dete dirj o aspră mină,
 Lungindu-mi-te în țarină.

De-acum, copac, s'a isprăvit!
 Încîntătorul ciripit
 Al pasării necredincioase
 Tu 'n veci nu 'l vei mai auzi,
 Și rămurelele pletoase
 Pe trunchiu-ți n'or mai înfrunzi,
 Pe bietu-ți trup secăt de sevă,
 Și nu-și vor mai silabisi
 Nici un Adam și nici o Evă
 Sub creștetu'ți ocrotitor
 Eternul cîntec de amor!
 Ciopli-va cineva dîn tine
 Coșciug ori leagăn de copii,
 De va fi rău sau de-o fi bine,

Tu nici odată n'ai să știi!
Și de acum puțin îți pasă
D'ei fi podoabă într'o casă,
Sau stîlpul de spînzurătoare!...

Dar, ce văd? Crudă ironie!
Batjocură îngrozitoare!
Copacul azi e-o colivie
Și 'ntrînsa o privighetoare,—
Una din cele ce s'au dus
Chiar de cu seară într'apus,
Fără s'aștepte zorile!
Își cheamă-acum surorile,
Și aripioara ei se sbate
În svîcnituri așa de crude;
Suspină după libertate
Și cheamă dornică copacul
S'o scape... Însă ei, săracul,
Nici cînt, nici plîns nu măi aude...
Ah, mîndrul pom de altădată
E-o temniță intunecată,
E-o uricioasă colivie,
Atît dintrînsu-a mai rămas;
N'a mai fost bună l'altă treabă
Nemernica lui scăfirie....
Și parcă 'n ea totuși un glas
Vibrează cu melancolie
Și 'n desnădejde tot întreabă,—
Căci dacă-i mort pentru vecie,
Durerea lui e încă vie:
«Ce e un flutur?

«Ce e o floare ?
«Ce e un cint ?
«Nimica sint.
«Fluturul moare,
«Pier orice cînturi,
«Pe floare-o scutur'
«Recile vînturi....»

Un tilc la povestirea mea?
Mărturisesc că tilc nu are.
Găsească-l deci fiește-care
Cum o putea
Și cum o vrea.
E-o fabulă sentimentală
Fără pretenții de morală.
Ce a pățit copacul meu
Pațit-au alții și mai greu;
Noi toți: și el, și tu, și eu....

George Ranetti
